UAB „ELBERTA“

BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALIOJO PLANO KEITIMAS

SPRENDINIAI

Darbo užsakovas ir planavimo organizatorius:

Birštono savivaldybės
administracijos direktorius

Birstono savivaldybė

UAB „ELBERTA“ direktorė Jolanta Antanaitienė

Projekto vadovas Evaldas Ramanauskas

KAUNAS 2023

Vykdytojai:

PV Arch. Evaldas Ramanauskas A1397

Inž. Antanas Burkus

Inž. Diana Dimavičienė TPV0038

TURINYS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS 4
ĮVADAS 4
1. ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA 8
1.1. VANDENS TIEKIMAS 8
1.2. NUOTEKŲ TVARKYMAS 12
1.2.1. Buitinių nuotekų infrastruktūra 12
1.2.2. Paviršinių nuotekų infrastruktūra 14
1.3. VANDENTVARKOS INFRASTRUKTŪROS IŠVYSTYMAS BIRŠTONO SAVIVALDYBĖJE 14
2. SPRENDINIAI 16
2.1. AGLOMERACIJOS IŠSKYRIMAS BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE 16
2.1.1. Aglomeracijos nustatymo principai 16
2.1.2. Birštono aglomeracijos nustatymas 19
2.1.3. EKONOMINIS AGLOMERACIJOS TERITORIJOS VERTINIMAS 20
3. VIEŠOJO GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS TERITORIJOS 23
3.1. VIEŠO VANDENS TIEKIMO TERITORIJOS 23
3.2. VANDENS TIEKIMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA 24
3.3. NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA 27
3.4. PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA 30
GRAFINĖ DALIS 31

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ĮVADAS

Birštono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano keitimas (toliau – specialusis planas) atliekamas vadovaujantis Birštono savivaldybės tarybos 2021 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. TSE-124 "Dėl Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano dalies Birštono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano keitimo", Birštono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. (6.4.E.)-AVE-00306 patvirtinta Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano dalies Birštono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano keitimo planavimo darbų programa, teritorijų planavimo sąlygomis.

Specialiojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais specialųjį teritorijų planavimą: LR teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin. 2013-07-16, Nr. 76-3824), LR žemės įstatymu (Žin. 1994-05-06, Nr. 34-620), Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, (V.ž., 2006-07-27, Nr. 82-3260), Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636, (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. D1- 885), Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais (Žin. 1996-09-25, Nr. 90-2099), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin. 2004-08-21, Nr. 130-4650) ir kt.

Specialiojo plano keitimu yra keičiamas Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano dalies Birštono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialusis planas, patvirtintas Birštono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 23 d. sprendimu Nr. TS-81 „Dėl Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano dalies Birštono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano".

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro įsakymu Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis, specialusis planas rengiamas ant georeferencinio duomenų rinkinio GDR10LT ir skaitmeninio ortofotografinio žemėlapio: visos savivaldybės sprendiniai grafinėje dalyje pateikiami masteliu M 1:50 000, Birštono miesto – masteliu M 1:10 000.

Planavimo tikslas:

1. nustatyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo aglomeracijos teritorijas;
2. nustatyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros teritorijas ir plėtros kryptis;
3. nurodyti infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą ir eiliškumą) ir finansavimą siekiant, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir individualiai tvarkyti nuotekas.

Planavimo uždaviniai:

1. nustatyti viešojo geriamojo vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo aglomeracijos teritorijos ribas;
2. numatyti geriamojo vandens ir nuotekų sistemų plėtrai reikalingas teritorijas;
3. numatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir jos vystymui reikalingų teritorijų apsaugos zonas;
4. numatyti (pagal poreikį) pagrįstas konkrečias vietas žemę paimti visuomenės poreikiams;
5. numatyti geriamojo vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai funkcionuoti reikalingus servitutus;
6. nurodyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas;
7. numatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statinių vietas;
8. patikslinti viešojo geriamojo vandens tiekėjo teritorijas.

Specialiojo plano keitimo objektas: Birštono savivaldybės teritorija.

Specialiojo plano keitimą rengia viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi UAB „Elberta“.

Specialiojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis teisės aktais:

1. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2013, Nr. 76-3824);
2. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr.153-5571);
3. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
4. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75);
5. Lietuvos Respublikos vandens įstatymas (Žin., 2003, Nr.36-1544);
6. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, (V.ž., 2006-07-27, Nr. 82-3260, Nauja redakcija nuo 2014-11-01: TAR 2014-06-17, i. k. 2014-07685);
7. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862);
8. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo 2008–2015 metų plėtros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 832;
9. Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88;
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2013, Nr. 140-7096);
11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ (Žin., 2004, Nr.130-4650);
12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl planų ir programų atrankos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.136-4971);

13. Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312;
14. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636, nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. D1- 885;
15. Teritorijų planavimo normos (TAR, 2014-01-08, Nr. 91);
16. Lietuvos higienos norma HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ (TAR 2017-10-26, i. k. 2017-16876);
17. Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinis dokumentas „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių geologinio tyrimo gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo bei likvidavimo tvarkos aprašas“ (LAND 4-99), Nauja redakcija nuo 2019-11-01 (TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601) ir kt.

Specialiojo plano ryšys su kitais teritorijų planavimo dokumentais:

Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789;
- Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas 2019, TPD reg. Nr. T00084152
- Birštono kurorto bendrojo plano sprendinių korektūros keitimas, 2019, TPD reg. Nr. T00084202

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai:

- Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schema, patvirtinta 2015-02-18 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 186, TPD reg. Nr. T00075161
- Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas (TAR, 2015-10-16, Nr. 15516);

Specialiojo plano koregavimas atliekamas vadovaujantis specialiajam planui išduotomis teritorijų planavimo sąlygomis (TPDRIS TPD Nr. S-RJ-12-22-811).

Naudojamos pagrindinės sąvokos:

Abonentas – fizinis arba juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, perkantys geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas verslo reikmėms ar ūkinei veiklai vykdyti ir su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkytoju sudarę geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu sutartis nesudaryta, teisės aktų nustatyta tvarka prijungę nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir (arba) nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar išleidžiantys paviršines nuotekas į šių nuotekų tvarkytojo paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas.

Aglomeracija – urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidarančios ar galinčios susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginiais.

Centralizuotoji geriamojo vandens tiekimo sistema – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma arba naudojama vamzdynų sistema, kuria tiekiamas geriamasis vanduo miestams, miesteliams, kaimams.

Centralizuotoji nuotekų surinkimo sistema – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma arba naudojama vamzdynų sistema, į kurią patenkančios nuotekos nukreipiamos į miestų, miestelių, kaimų nuotekų valymo įrenginius.

Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra – statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vandens ėmimo, gerinimo įrenginiai, siurblinės, vamzdynai, šuliniai, geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos prietaisai, jų plombos ir kiti objektai) geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, laikyti, tiekti ir geriamojo vandens apskaitai tvarkyti. Ši sąvoka neapima vartotojams ir abonentams nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros.

Gyventojų ekvivalentas – sutartinis vienetas taršos nuotekomis šaltinio dydžiui išreikšti. Vienas gyventojų ekvivalentas reiškia taršos šaltinį, kuriame per parą susidarančiose nuotekose esantiems organiniams teršalams biologiškai suskaidyti deguonies poreikis (BDS5) yra 60 gramų.

Individualusis geriamojo vandens išgavimas ir naudojimas – teisės aktų nustatyta tvarka geriamojo vandens ėmimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais ir naudojimas asmeninėms, šeimos, namų ūkio reikmėms arba ūkinei komercinei veiklai vykdyti. Individualiai išgautas geriamasis vanduo negali būti skiriamas viešosioms geriamojo vandens tiekimo paslaugoms teikti.

Individualusis nuotekų tvarkymas – teisės aktų nustatyta tvarka namų ūkio nuotekų arba nuotekų, susidarančių vykdant ūkinę komercinę veiklą, išleidimas į nuosavybės teise ar kitaip valdomus ir (arba) naudojamus nuotekų kaupimo ar valymo įrenginius, nuotekų valymas, išleidimas į aplinką, valant nuotekas susidariusių atliekų (dumblo), sukauptų nuotekų perdavimas arba geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui arba nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčiam asmeniui.

Nuotekų tvarkymo infrastruktūra – statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas, atskiros komplekso dalys, skirtos nuotekoms surinkti, laikyti, transportuoti, valyti, tirti ir jų apskaitai tvarkyti. Ši sąvoka neapima vartotojams ir abonentams nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Vartotojas – fizinis asmuo, perkantis geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas ne verslo, bet asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms ir sudaręs geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu sutartis nesudaryta, teisės aktų nustatyta tvarka prijungęs nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir (arba) nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Pastaba: sąvokos pateiktos remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, (V.ž., 2006-07-27, Nr. 82-3260, Nauja redakcija nuo 2014-11-01: TAR 2014-06-17, i. k. 2014-07685).

Kitos sąvokos:

Vandentvarkos infrastruktūra – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra.

1. ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

1.1. VANDENS TIEKIMAS

Birštono savivaldybės teritorijoje veikia gerai išvystyta viešojo vandentiekio sistema. Centralizuoto geriamojo vandens tiekimo funkciją vykdo UAB „Birštono vandentiekis“. Bendrovė eksploatuoja Nemajūnų, Bučiūnų, Šaltinėnų, Jundeliškių gyvenamųjų vietovių vandens tiekimo tinklus bei įrenginius, tiekia šių vietovių vartotojams saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį.

Geriamasis vanduo yra išgaunamas 4-iose vandenvietėse su 12-ka giluminių gręžinių. Požeminis vanduo iš artezinių gręžinių pakeliamas panardinamais siurbliais.

Didžiausi vandens kiekiai išgaunami ir tiekiami vartotojams Nemajūnų vandenvietėje, iš kurios geriamasis vanduo yra tiekiamas Birštono miestui ir kitoms aplinkinėms kaimo gyvenamosioms vietovėms.

Bendra informacija apie UAB „Birštono vandentiekis“ eksploatuojamas vandenvietes pateikiama 1.1.1 lentelėje. Duomenis apie vandenvietes ir vandens tiekimą žiūrėti žemiau pateikiamose 1.1.2 ir 1.1.3 lentelėse.

1.1.1 lentelė. Birštono vandenvietės ir pagrindiniai jų techniniai parametrai

Nr.	Vandenvietė	Iš vandenvietės patiektas vandens kiekis	Esamų gręžinių skaičius	2021 metais eksploatuotų gręžinių skaičius	Bendras projektinis pajėgumas		Vandens talpyklos	Vandens filtrai	Nugeležinimo įranga	Fluoro šalinimo įrenginiai
					Ekspoatuojamų gręžinių	Vandens gerinimo įrenginių				
		m³/d	vnt.	vnt.	m³/d	m³/d	vnt.	vnt.	vnt.	vnt.
1.	Nemajūnų	~ 755 m3	6	4	6360	1500	2	2	1	-
2.	Bučiūnų	~ 22 m3	3	1	144	6	-	1	1	-
3.	Šaltinėnų	~1,76 m3	2	1	50	3	-	1	1	-
4.	Jundeliškių	~ 1 m3	1	1	480	4	-	1	1	-

1.1.2 lentelė. Vandens išgavimas 2021 metais Birštono savivaldybės vandenvietėse

Nr.	Vandenvietė	Vandens kiekiai, tūks. m³		
		Ūkio-buities reikmėms	**Pramonės reikmėms**	**Kitoms reikmėms**
1.	Nemajūnų	**275,457**	**-**	**224,716**
2.	Bučiūnų	**7,945**	**-**	**6,34**
3.	Šaltinėnų	**0,644**	**-**	**0,404**
4.	Jundeliškių	**0,368**	**-**	**0,17**
5.				

[Duomenų šaltinis: UAB „Birštono vandentiekis“, 2022 m.]

1.1.3 lentelė. Vandens išgavimo ir suvartojimo kitimas 2019-2021 metais.

Vandens panaudojimo paskirtis	Išgaunamo ir suvartojamo vandens kiekis tūkst. m3/metus		
	2019	**2020**	**2021**
Ūkio-buities reikmėms	291,828	251,143	231,630
Pramonės reikmėms			
Kitoms reikmėms	83,205	71,826	52,784
Bendras suvartojimas	375,033	322,969	284,414

[Duomenų šaltinis: UAB „Birštono vandentiekis“, 2022 m.]

Vandenviečių ištekliai dabartiniu metu yra išnaudojami tik dalinai, jos turi pajėgumų rezervą.

1.1.1 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad viso yra įrengta 12 gręžinių, iš kurių 7 yra veikiantys ir 5 – atsarginiai.

Pagal UAB „Birštono vandentiekis“ duomenis, bendrai Birštono savivaldybėje 2021 m. gruodžio 31 d. geriamuoju vandeniu iš viešojo vandentiekio buvo aprūpinami 1930 vartotojai (žr. 1.1.4 lent.). Iš jų – 1840 gyventojų būstai, 90 – įmonės.

Siekiant įvertinti kokia gyventojų skaičiaus dalis yra aprūpinama viešojo vandentiekio yra taikomas namų ūkio vidutinio dydžio koeficientas – 2 (namų ūkio vidutinio dydžio koeficientas nustatomas remiantis Duomenų valdymo agentūros informacija 2021 metams).

Atliekant skaičiavimus įvertinami šie VĮ Registrų centro duomenys:

- gyventojų deklaravusių gyvenamąją vietą Birštono savivaldybėje 2022 m. sausio 1 d. skaičius – 4425 gyventojai (*šalt. VĮ Registrų centras, 2023)*,
- gyvenamųjų būstų skaičius - 2832 būstai (*šalt. VĮ Registrų centras, 2023*).

Taikant koef. 2 gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis – 3680 gyventojai. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, apytikriai Birštono savivaldybėje (savivaldybės teritorijoje) viešojo vandentiekio geriamuoju vandeniu yra aprūpinama apie 83 % gyventojų. Dalis gyventojų vandenį išgauna ir apsirūpina individualiai (konkretus tokių gyventojų skaičius nėra nustatytas). Dalis gyventojų turi galimybę prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo tinklų, tačiau dar nėra prisijungę.

Pagal UAB „Birštono vandentiekis“ duomenis, prie Birštono miesto viešojo geriamojo vandens tiekimo sistemos 2022 m. sausio 1 d. buvo prisijungę 1834 vartotojai. Iš jų – 1747 vartotojai – gyventojai ir 87 vartotojai – įmonės. Iš viso Birštono mieste yra 2091 būstas , todėl iš viso Birštono miesto viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje buvo prisijungę 83,55 % būstų.

1.1.4 lentelė. Vartotojų prisijungusių prie vandentiekio tinklų suvestiniai duomenys 2022 m. sausio 1 d

Gyvenamoji vietovė	Deklaravusių gyv. vietą asmenų sk. 2022 m. sausio 1 d.	Namu ukiu skaicius gyvenami	Vartotojų prisijungusių prie vandentiekio tinklų skaičius – namų ūkiai	Vartotojų prisijungusių prie vandentiekio tinklų skaičius – įmonės	Aprūpinimo procentas nuo gyvenamų namų ūkių skaičiaus	Vandentiekio sistema
Babronių k.	8	6				
Birštono m.	3262	2091	1747	**87**	83,55%	
Birštono vs.	23	31			0,00%	
Bučiūnų k.	122	53	35		66,04%	
Būdų k.	35	25	13		52,00%	
Dimšiškių k.	31	10	1		10,00%	
Dirvoniškių k.	6	1			0,00%	
Dzingeliškių k.	6	8			0,00%	
Geležūnų k.	101	37	28	3	75,68%	
Grikapėdžio k.	1	1			0,00%	
Gudakalnio k.	1	3			0,00%	
Ivoniškių k.	44	18			0,00%	
Jackonių k.	3	4			0,00%	
Jundeliškių k.	68	58	5		8,62%	
Kamiliavos k.	9	4			0,00%	
Kernuvių k.	35	6			0,00%	
Lengveniškių k.	3	3			0,00%	
Martinonių k.	17	10			0,00%	
Matiešionių k.	25	22			0,00%	
Medeikonių k.	9	4			0,00%	
Moibelių k.	5	4			0,00%	
Mūliškių k.	4	3			0,00%	
Naudžiūnų k.	62	41			0,00%	
Nečiūnų k.	36	21			0,00%	
Nemajūnų k.	55	40			0,00%	
Padvariškių k.	17	8			0,00%	
Panartiškių k.	1	1			0,00%	
Panemunio k.	8	8			0,00%	
Paverknių I k.	2	4			0,00%	
Paverknių II k.	12	9			0,00%	
Pelėšiškių k.	15	17			0,00%	
Puzonių k.	14	20			0,00%	
Siponių k.	83	54			0,00%	
Šaltinėnų k.	55	40	8		20,00%	
Šilaičių k.	3	1			0,00%	
Šilėnų k.	23	18			0,00%	
Širvinių k.	7	5			0,00%	
Škėvonių k.	84	42	1		2,38%	
Šūtupio k.	1	2			0,00%	
Tauliukų k.	8	9			0,00%	
Trakelių k.	7	7			0,00%	
Vaitiškių k.	36	29			0,00%	
Voseliūnų k.	2	5			0,00%	
Žemaitkiemio k.	74	47			0,00%	
Žvirgždėnų k.	2	2	2		100,00%	
	4425	**2832**	1840	90	64,97%	

Dalis savivaldybės gyventojų naudoja vandenį iš šachtinių šulinių. Koks tokių gyvenojų skaičius yra – duomenų nėra.

Birštono savivaldybės vandenvietėse, 2022 m. duomenimis, išgaunamas geriamasis vanduo atitiko geriamojo vandens reikalavimus nustatytus Lietuvos higienos normoje HN 24:2017 „Geriamojo

vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tik dviejose vandenvietėse, 2021 m. duomenimis, buvo stebimi didesni mangano kiekiai (Bučiūnų ir Jundėliškių vandenvietės).

Birštono savivaldybės vandenvietėse išgaunamas vanduo yra gerinamas nugeležinimo įrenginiuose, taip pat naudojant vandens filtrus. Nugeležinimo įrenginiai ir vandens filtrai veikia visose keturiose vandenvietėse.

Duomenys apie išgaunamo vandens kokybę pateikiama 1.1.5 lentelėje.

1.1.5 lentelė. Vandens kokybės parametrai UAB „ Birštono vandentiekis“ eksploatuojamose vandenvietėse 2021 ir 2022 m.

Eil. Nr.	**Vandenvietė**	**Vandens kokybės rodikliai ir parametrai**							
		Bendroji geležis, µg/l		**Amonis, mg/l**		**Fluoras, mg/l**		**Manganas, µg/l**	
		Norma 200 µg/l		**Norma 0,5 mg/l**		**Norma 1,5 mg/l**		**Norma 50 µg/l**	
		2021	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
1.	Nemajūnų	<12	110	<0,015	<0,15	0,18	0,26	20	20
2.	Bučiūnų	51	46	0,072	0,36	0,36	0,41	100	40
3.	Šaltinėnų	<12	<12	<0,015	<0,15	0,17	0,19	<10	<10
4.	Jundeliškių	30	23	0,047	<0,15	0,33	0,37	80	20

Dauguma vandentiekio vamzdynų yra geros būklės, tačiau, daliai jų reikalingas atnaujinimas.

Didžiausia, labiausiai išvystyta vandentiekio sistema yra Birštono miesto sistema, aprūpinanti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančiu vandeniu ne tik paties miesto, bet ir aplinkinių kaimų vartotojus. Vandens vartojimo netolygumams išlyginti ir vandens rezervui užtikrinti savivaldybės teritorijoje yra naudojamas vandentiekio bokštas.

Šiuo metu ne visi Birštono savivaldybės gyventojai gauna viešojo vandens tiekėjo paslaugas. Pagrindinės šio neprisijungimo priežastys yra: per toli nuo namų ūkių esantys geriamojo vandens tinklai, sudėtingas prisijungimo prie tų tinklų procesas.

Neprisijungę prie centralizuoto vandentiekio gyventojai vandenį išgauna individualiai – iš artezinių gręžinių ir šachtinių šulinių.

1.2. NUOTEKŲ TVARKYMAS

1.2.1. Buitinių nuotekų infrastruktūra

Birštono savivaldybės teritorijoje buitinių nuotekų centralizuoto surinkimo, jų tvarkymo ir paviršinio–perteklinio (kritulių, drenažų ir kt.) vandens išleidimo į gamtinę aplinką tinklai yra išvystyti ir tvarkingai eksploatuojami.

Vienintelė savivaldybėje nuotekų surinkimo sistema yra Birštono mieste, kuriame UAB „Birštono vandentiekis“ šiuo metu eksploatuoja buitinių nuotekų mechaninio-biologinio valymo įrenginius. Buitinių nuotekų valymo įrenginiai yra Birštono mieste Kampiškių g. 5. Duomenys apie juos pateikti 1.2.1 lentelėje.

1.2.1 lentelė. Buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros duomenys Birštono savivaldybėje.

Eil. Nr.	Nuotekų valymo įrenginiai (nurodyti vietovės pavadinimą)	NVĮ tipas (mechaninio, biologinio ar kt.)	Našumas m3/ metus 2021 / 2022m.	Išvalytų nuotekų kiekis, m3/metus 2021 / 2022m	Nuotekų priimtuvas (upelio pavad., kanalo Nr., ežero pavad.)	Nuotekų valymo įrenginių aptarnaujamos gyvenamosios vietovės	Buitinių nuotekų tinklų ilgis gyvenamojoje vietovėje, km	Buitinių nuotekų siurblinių skaičius gyvenamosiose vietovėse
1.	Kampiškių g. 5, Birštonas	Mechaninio - biologinio	Projektinis pajėgumas – 1642500 m3/m	2021 m. - 763304 m3; 2022 m. -	Nemuno upė	Birštono m., Prienų m.	Apie 50 km	Birštono m.: 8 siurblinės; 1 perpumpavimo stotis

Birštono miesto teritorijoje savitakiniais tinklais surinktos buitinės nuotekos suteka į 8 siurblines, iš kurių spaudiminėmis linijomis paduodamos į perpumpavimo stotį ir iš jos į buitinių nuotekų valymo įrenginius.

Birštono miesto biologinio valymo įrenginių projektinis pajėgumas yra 1642500 m³/metus nuotekų. Šie įrenginiai turi pajėgumų rezervą. Buitinių nuotekų valymo įrenginiai aptarnauja Birštono ir Prienų miestus. Birštono mieste yra įrengta apie 50 km buitinių nuotekų surinkimo tinklų. Išvalytos nuotekos yra išleidžiamos į Nemuno upę.

Tvarkant nuotekas, susidaro specifinės atliekos – nuotekų liekamasis dumblas ir nuotakyno valymo atliekos. Iš visų savivaldybės valymo įrenginių liekamasis dumblas vežamas į Birštono miesto nuotekų valyklos dumblo džiovinimo ir saugojimo aikšteles.

Bendrai Birštono savivaldybėje galimybę prisijungti prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų turėjo 2832 būstų, iš jų prisijungusių buvo 1727 vartotojų (2022 m. sausio 1 d. duomenimis). Taikant namų ūkio vidutinio dydžio koef. – 2, gaunama, kad prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų buvo prisijungę – 3454 gyventojai (skaičiuotinas gyventojų rodiklis). Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, Birštono savivaldybėje apytikriai prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų yra prisijungę apie 78 % gyventojų, kai gyventojų deklaravusių gyvenamąją vietą Birštono savivaldybėje 2022 m. sausio 1 d. – 4425 gyventojai (*šalt. VĮ Registrų centras, 2023*). Dalis gyventojų nuotekas tvarko individualiai, tačiau konkretus tokių gyventojų skaičius nėra nustatytas. Dalis savivaldybės gyventojų turi galimybę prisijungti prie centralizuotų buitinių nuotekų tvarkymo tinklų, tačiau dar nėra prisijungę.

Pagal UAB „Birštono vandentiekis“ duomenis, prie Birštono miesto viešosios nuotekų tvarkymo sistemos 2022 m. sausio 1 d. buvo prisijungę 1686 miesto vartotojų, kai tokią galimybę turėjo iš viso – 2091 būstas (bendras Birštono miesto namų ūkių skaičius). Tai rodo, kad iš viso Birštono miesto viešojo nuotekų tvarkymo teritorijoje buvo prijungta 80,63% būstų.

1.2.2 lentelė. Duomenys apie gyvenamųjų vietovių, kuriose veikia vandentvarkos infrastruktūra, viešosios buitinės nuotakyno infrastruktūros naudotojus

Gyvenamoji vietovė	Deklaravusių gyv. vietą asmenų sk. 2022 m. sausio 1 d.	Namu ūkių skaičius (gyvenami)	Vartotojų prisijungusių prie buitinių nuotekų tinklų skaičius – namų ūkiai	Vartotojų prisijungusių prie buitinių nuotekų tinklų skaičius – įmonės	Aprūpinimo procentas nuo gyvenamų namų ūkių skaičiaus	Buitinių nuotekų tvarkymo sistema
Babronių k.	8	6	-	-	0,00%	
Birštono m.	3262	2091	1686	81	80,63%	Birštono
Birštono vs.	23	31			0,00%	
Bučiūnų k.	122	53	0		0,00%	
Būdų k.	35	25	0		0,00%	
Dimšiškių k.	31	10	1		10,00%	
Dirvoniškių k.	6	1			0,00%	
Dzingeliškių k.	6	8			0,00%	
Geležūnų k.	101	37	28	0	75,68%	Birštono
Grikapėdžio k.	1	1			0,00%	
Gudakalnio k.	1	3			0,00%	
Ivoniškių k.	44	18			0,00%	
Jackonių k.	3	4			0,00%	
Jundeliškių k.	68	58	4		6,90%	Birštono
Kamiliavos k.	9	4			0,00%	
Kernuvių k.	35	6			0,00%	
Lengveniškių k.	3	3			0,00%	
Martinonių k.	17	10			0,00%	
Matiešionių k.	25	22			0,00%	
Medeikonių k.	9	4			0,00%	
Moibelių k.	5	4			0,00%	
Mūliškių k.	4	3			0,00%	
Naudžiūnų k.	62	41			0,00%	
Nečiūnų k.	36	21			0,00%	
Nemajūnų k.	55	40			0,00%	
Padvariškių k.	17	8			0,00%	
Panartiškių k.	1	1			0,00%	
Panemunio k.	8	8			0,00%	
Paverknių I k.	2	4			0,00%	
Paverknių II k.	12	9			0,00%	
Pelėšiškių k.	15	17			0,00%	
Puzonių k.	14	20			0,00%	
Siponių k.	83	54			0,00%	
Šaltinėnų k.	55	40	8		20,00%	Birštono
Šilaičių k.	3	1			0,00%	
Šilėnų k.	23	18			0,00%	
Širvinių k.	7	5			0,00%	
Škėvonių k.	84	42	0		0,00%	
Šūtupio k.	1	2			0,00%	
Tauliukų k.	8	9			0,00%	
Trakelių k.	7	7			0,00%	
Vaitiškių k.	36	29			0,00%	
Voseliūnų k.	2	5			0,00%	
Žemaitkiemio k.	74	47			0,00%	
Žvirgždėnų k.	2	2	0		0,00%	
	4425	**2832**	1727	81	60,98%	

[Duomenų šaltinis: UAB „Birštono vandentiekis“, 2022 m.]

Buitinės nuotekos Birštono savivaldybėje susidaro iš gyventojų būstų, komercinių, visuomeninių ir pramonės įmonių. Šių objektų prijungimas prie centralizuotų miesto nuotekų tinklų svarbus funkciniu bei aplinkosauginiu požiūriu.

Gyventojai, neprisijungę prie centralizuotos nuotekų sistemos, nuotekas išleidžia į vietinius nuotekų kaupimo ar valymo įrenginius. Dažnai šių įrenginių nepakankamas sandarumas ir nuotekų neišvalymas iki nustatytų keliamų reikalavimų yra grunto ir gruntinių vandenų teršimo priežastis.

Vystant buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, taip pat reikia atsižvelgti į esamų kvartalinių ir magistralinių tinklų susidėvėjimą. Dalį nuotekų surinkimo tinklų sudaro pasenę keramikiniai arba ketiniai vamzdžiai, kurie didina nuotekų tinklų užsikimšimų, avarijų skaičių. Taip pat, esant susidėvėjusiam buitinių nuotekų vamzdynui, vyksta gruntinio, lietaus vandens nuotekų infiltracija, kas netikslingai didina nuotekų kiekį. Atsižvelgiant į tai, reikalinga numatyti buitinių nuotekų tinklų renovaciją.

1.2.2. Paviršinių nuotekų infrastruktūra

Paviršinių (lietaus) nuotekų tinklai yra įrengti tik dalyje Birštono miesto teritorijos. Paviršinės nuotekos išleidžiamos 5 išleistuvais į Nemuno upę. Greta trijų išleistuvų yra įrengtos paviršinių nuotekų valyklos.

Vystant paviršinių nuotekų sistemą, būtina įvertinti esamas užstatytas miesto teritorijas, kuriose reikalinga įrengti paviršinių nuotekų surinkimo tinklus, taip pat atsižvelgti į miesto plėtros teritorijas, kuriose šie tinklai turėtų būti įrengiami vėlesniame laikotarpyje.

1.3. VANDENTVARKOS INFRASTRUKTŪROS IŠVYSTYMAS BIRŠTONO SAVIVALDYBĖJE

Vandentvarkos infrastruktūra yra prieinama 9 gyvenamosiose vietovėse. Šiose gyvenamosiose vietovėse gyventojai naudojasi geriamojo vandens tiekimo sistema, 5-iose – buitinių nuotekų tvarkymo sistema.

Bendras UAB “Birštono vandentiekis“ eksploatuojamos infrastruktūros vartotojų skaičius 2022 m. sausio 1 d. duomenimis pateikiamas 1.3.1 lentelėje.

1.3.1 lentelė. Suvestiniai duomenys apie viešojo vandentiekio ir viešosios buitinės nuotakyno infrastruktūros naudotojus Birštono savivaldybėje 2022 m. sausio 1 d. duomenimis

Gyvenamoji vietovė	**Deklaravusių gyv. vietą asmenų sk. 2022 m. sausio 1 d.**	**Namu ūkių skaičius (gyvenami)**	**Vartotojų prisijungusių prie vandentiekio tinklų skaičius – namų ūkiai**	**Vartotojų prisijungusių prie vandentiekio tinklų skaičius** – įmonės	**Vartotojų prisijungusių prie nuotekynės tinklų skaičius** – namų ūkiai	**Vartotojų prisijungusių prie nuotekynės tinklų skaičius** – įmonės
Babronių k.	8	6				
Birštono m.	3262	2091	1747	**87**	1686	**81**
Birštono vs.	23	31				
Bučiūnų k.	122	53	35		0	

Būdų k.	35	25	13		0	
Dimšiškių k.	31	10	1		1	
Dirvoniškių k.	6	1				
Dzingeliškių k.	6	8				
Geležūnų k.	101	37	28	3	28	0
Grikapėdžio k.	1	1				
Gudakalnio k.	1	3				
Ivoniškių k.	44	18				
Jackonių k.	3	4				
Jundeliškių k.	68	58	5		4	
Kamiliavos k.	9	4				
Kernuvių k.	35	6				
Lengveniškių k.	3	3				
Martinonių k.	17	10				
Matiešionių k.	25	22				
Medeikonių k.	9	4				
Moibelių k.	5	4				
Mūliškių k.	4	3				
Naudžiūnų k.	62	41				
Nečiūnų k.	36	21				
Nemajūnų k.	55	40				
Padvariškių k.	17	8				
Panartiškių k.	1	1				
Panemunio k.	8	8				
Paverknių I k.	2	4				
Paverknių II k.	12	9				
Pelėšiškių k.	15	17				
Puzonių k.	14	20				
Siponių k.	83	54				
Šaltinėnų k.	55	40	8		8	
Šilaičių k.	3	1				
Šilėnų k.	23	18				
Širvinių k.	7	5				
Škėvonių k.	84	42	1		0	
Šūtupio k.	1	2				
Tauliukų k.	8	9				
Trakelių k.	7	7				
Vaitiškių k.	36	29				
Voseliūnų k.	2	5				
Žemaitkiemio k.	74	47				
Žvirgždėnų k.	2	2	2		0	
	4425	**2832**	1840	90	1727	

Iš viso Birštono savivaldybėje prie vandentiekio tinklų yra prisijungę 1840 namų ūkių. Tai atitinka 3680 gyventojus (kai namų ūkis vidutinis dydžio koef. – 2) ir tai sudaro apie 83 % savivaldybės gyventojų.

Prie buitinių nuotekų tinklų yra prisijungę 1727 namų ūkiai. Tai atitinka 3454 gyventojus ir tai sudaro apie 78 % visos savivaldybės gyventojų.

2. SPRENDINIAI

Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano sprendiniai rengiami remiantis LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 12 str. 2 d. nuostatomis, kuriomis siekiama, kad visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Specialiojo plano koregavimo sprendiniais nustatoma:

- aglomeracijos ribos, kuriose numatoma vykdyti centralizuotos geriamojo vandens tiekimo ir centralizuoto buitinių nuotekų surinkimo sistemų plėtrą
- nustatomos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros teritorijos
- infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapai

Vandentvarkos infrastruktūros vystymo prioritetas teikiamas teritorijoms, kuriose yra didesnis gyventojų skaičius, parengti teritorijų planavimo dokumentai, tikėtina gyventojų skaičiaus padidėjimas. Taip pat prioritetas teikiamas toms teritorijoms, kurias, pagal UAB „Birštono vandentiekis" suteiktą informaciją, yra artimiausiu metu numatoma prijungti prie miesto vandentvarkos tinklų.

2.1. AGLOMERACIJOS IŠSKYRIMAS BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE

Visoje Birštono savivaldybėje prie centralizuotų vandentiekio tinklų, kuriuos aptarnauja viešasis vandens tiekėjas (VVT) UAB „Birštono vandentiekis", prisijungę apie 83 % savivaldybės gyventojų. Prie centralizuotų nuotekų tvarkymo tinklų prisijungę apie 78 %. Išsamių duomenų apie individualiu apsirūpinimu geriamuoju vandeniu ir individualiai tvarkomas buitines nuotekas nėra.

Siekiant įgyvendinti LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas, specialiajame plane nustatomos Birštono aglomeracijos ribos, kurioje gyventojų ekvivalento (GE) rodiklis daugiau nei 2000. Taip pat specialiajame plane įvertinamos teritorijos už aglomeracijų ribų, kuriose tikslinga atlikti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvų ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimą ir nustatyti, kuriose teritorijose yra naudingiau diegti centralizuotą geriamojo vandens tiekimo infrastruktūrą, kuriose tikslingiau būtų vystyti individualų apsirūpinimą geriamuoju vandeniu ir kuriose naudingiau vystyti centralizuoto nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir kuriose tikslingiau individualiai tvarkyti nuotekas.

2.1.1. Aglomeracijos nustatymo principai

Specialiojo plano sprendinių konkretizavimu yra nustatomos Birštono savivaldybės teritorijos aglomeracija, kurios GE rodiklis daugiau nei 2000.

Specialiojo plano keitimu principinė vandentvarkos infrastruktūra vystoma ir plėtojama remiantis 2010 m. parengtu Birštono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiuoju, įvertinant jau atliktus vandentvarkos infrastruktūros įrengimo darbus.

Birštono savivaldybėje aglomeracijos teritorijos nustatomos remiantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis (V.ž. 2007-01-19, Nr. 8-337. Nauja redakcija nuo 2014-11-08: Nr. D1-885, 2014-11-06, paskelbta TAR 2014-11-07), jų priedu Nr. 2 „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“. Aglomeracijų ribų nustatymo metodika paremta principais, nustatytais 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1) (toliau – Direktyva) ir detalizuotais Direktyvos aiškinamajame dokumente.

Pagal Aglomeracijų ribų nustatymo metodiką į aglomeracijas įtraukiamos teritorijos, kurių gyventojų ekvivalentas (GE) daugiau kaip 2000. Aglomeracijos ribos nustatomos vadovaujantis šiais metodikos nuostatais:

- į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- nustatomos teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra pakankamas. Pagal metodikos 2 priedo reikalavimus į aglomeraciją gali būti įtraukiamos:
    - teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha;
    - Teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra mažesnis kaip 25 gyv./ha, bet didesnis kaip 15 gyv./ha, jei jos tenkina inžinerinės infrastruktūros kainos įrengimo kriterijų, tai yra – inžinerinės infrastruktūros įrengimo kaina neviršija 3000 eurų prijungiant vieną gyventoją prie inžinerinės infrastruktūros tinklų;
- į aglomeracijos teritoriją gali būti įtrauktos teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, negali būti didesnis kaip 2 % nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;
- aglomeracijos riba nebūtinai turi sutapti su administracine miesto ar kaimo gyvenamosios vietovės riba

Birštono savivaldybės teritorijoje aglomeracijos ribos išskiriamos remiantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis ir jų priedu Nr. 2. Pagal taisyklių reikalavimus nustatant aglomeracijos ribas savivaldybės teritorijos vertinamos dviem etapais: pirmajame etape atliekama bendroji analizė ir antrajame etape – detalioji analizė.

Bendroji analizė

Šiame etape nustatomos teritorijos, kurios orientaciniai gali sudaryti aglomeracijų teritorijas siekiančias 2000 GE ir kurių apgyvendinimo tankumas yra didesnis kaip 25 gyv./ha. Šiai analizei atlikti naudojamasi naujausių georeforencinių duomenų rinkinių duomenimis (GRPK 10, ortofotografiniai planai ORT10), surenkama papildoma teritorijų vystymo informacija (atliekamos konsultacijos su savivaldybės administracijos specialistais), įvertinami seniūnijų pateikti naujausi gyventojų skaičiaus duomenys.

Nustatant teritorijas, kuriose gyventojų ekvivalentas galėtų susidaryti daugiau nei 2000, atliekama gyventojų skaičiaus ir apibendrintos informacijos apie visas savivaldybėje esančias centralizuoto geriamojo vandens tiekimo ir/ar nuotekų tvarkymo sistemas analizė.

2.2.1 lentelė. Gyventojai Birštono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse

Gyvenamoji vietovė	Deklaravusių gyv. vietą asmenų sk. 2022 m. sausio 1 d.*	Namu ūkių skaičius (gyvenami)*
Babronių k.	8	6
Birštono m.	3262	2091
Birštono vs.	23	31
Bučiūnų k.	122	53
Būdų k.	35	25
Dimšiškių k.	31	10
Dirvoniškių k.	6	1
Dzingeliškių k.	6	8
Geležūnų k.	101	37
Grikapėdžio k.	1	1
Gudakalnio k.	1	3
Ivoniškių k.	44	18
Jackonių k.	3	4
Jundeliškių k.	68	58
Kamiliavos k.	9	4
Kernuvių k.	35	6
Lengveniškių k.	3	3
Martinonių k.	17	10
Matiešionių k.	25	22
Medeikonių k.	9	4
Moibelių k.	5	4
Mūliškių k.	4	3
Naudžiūnų k.	62	41
Nečiūnų k.	36	21
Nemajūnų k.	55	40
Padvariškių k.	17	8
Panartiškių k.	1	1
Panemunio k.	8	8
Paverknių I k.	2	4
Paverknių II k.	12	9
Pelėšiškių k.	15	17
Puzonių k.	14	20
Siponių k.	83	54
Šaltinėnų k.	55	40
Šilaičių k.	3	1
Šilėnų k.	23	18
Širvinių k.	7	5
Škėvonių k.	84	42
Šūtupio k.	1	2
Tauliukų k.	8	9
Trakelių k.	7	7
Vaitiškių k.	36	29
Voseliūnų k.	2	5
Žemaitkiemio k.	74	47
Žvirgždėnų k.	2	2
	4425	**2832**

Pastabos:

** - 2022 m. sausios 1 d. duomenys. Šaltinis – VĮ Registrų centras.*

Geriamojo vandens tiekimo ir/ar nuotekų tvarkymo infrastruktūros aptarnaujamų teritorijų pradinė analizė atliekama pagal atskiras gyvenamąsias vietoves.

UAB „Birštono vandentiekis“ eksploatuojami buitinių nuotekų valymo įrenginiai aptarnauja kartu Birštono ir Prienų miestus, todėl tiksliai įvertinti atitekančių nuotekų bendrą deguonies suvartojimą (BDS) tenkantį konkrečiai gyvenamajai vietovei nėra galimybių. Atsižvelgiant į buitinių nuotekų valymo įrenginių pobūdį, skaičiuotinas GE rodiklis konkrečioms gyvenamosioms vietovėms priimamas pagal gyventojų skaičių.

Pagal atliktą Birštono savivaldybės gyventojų skaičiaus ir įrengtos vandentvarkos infrastruktūros analizę, Birštono savivaldybės teritorijoje gali būti išskirta Birštono miesto teritorijos dalis, kurioje yra išvystyti vandens tiekimo ir nuotekų tinklai ir kurie prijungti prie bendros centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos. Birštono teritorijoje gyventojų skaičius yra didesnis nei 2000, todėl priimama, kad Birštono miesto teritorija atitinka reikalavimą GE ne mažiau kaip 2000.

2.1.2. Birštono aglomeracijos nustatymas

Birštono aglomeracijos teritorijos ribos nustatomos vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636, nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. D1- 885. Remiantis šiomis taisyklėmis į Birštono aglomeraciją įtraukiamos šios teritorijos:

- teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha;
- teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra mažesnis kaip 25 gyv./ha, bet didesnis kaip 15 gyv./ha, jei jos tenkina inžinerinės infrastruktūros kainos įrengimo kriterijų, tai yra – inžinerinės infrastruktūros įrengimo kaina neviršija 3000 eurų prijungiant vieną gyventoją prie inžinerinės infrastruktūros tinklų;
- teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, nesudarys daugiau kaip 2% nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir nebus didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;
- į aglomeracijas įtraukiamos suplanuotos urbanizuojamos teritorijos, kurias numatoma vystyti 10 metų laikotarpyje.

Remiantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatomis, į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie Birštono miesto nuotekų surinkimo sistemos.

Vertinant kitų teritorijų įtraukimą į Birštono aglomeraciją, atliekama gyvenamųjų vietovių apgyvendinimo tankio ir numatytos urbanistinės plėtros analizė. Tuo tikslu įvertinami šie veiksniai:

- esamas gyventojų tankumas ir
- Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai.

Atlikus prie centralizuotų buitinių nuotekų surinkimo tinklų neprijungtų teritorijų gyventojų tankio analizę, nustatyta, kad dalyje jų gyventojų tankis nesiekia 15 gyv./ha. Taip pat atsižvelgiant į numatytų plėtros zonų išsiskaidymą įvairiomis kryptimis, įvertinama, kad šiose teritorijose planuojamu laikotarpiu mažai tikėtina, kad gyventojų tankis viršis 15 gyv./ha. Todėl didžioji dalis Birštono miesto fragmentiškai vystomų teritorijų į aglomeracijos ribas nėra įtraukiamos.

Birštono mieste taip pat yra zonų, kuriose gyventojų skaičius tikėtinas nuo 15 iki 25 gyventojų/ha. Šias teritorijas siūloma prijungti prie aglomeracijos. Šiose zonose skaičiuojama, kad vienam vartotojui naujų tenkančių tinklų ilgis būtų ne didesnis nei 14 m ir jų įrengimo kaina neviršys 3000 eurų prijungiant vieną gyventoją. Atliekant kainos skaičiavimą priimama, kad buitinių nuotekų tinklų iš PVC vamzdžių 1 km kaina – 225 000 Eur be PVM (darbų sudėtis: smėlio pagrindo įrengimas, vamzdžių montavimas, šulinių ir liukų montavimas ir rodyklių pastatymas pagal Sustambintus statybos darbų kainų apskaičiavimus).

Atsižvelgiant į atliktą analizę bei vadovaujantis aglomeracijos ribų nustatymo kriterijais, nustatoma Birštono miesto aglomeracija, kurios ribos pateikiamos grafinėje dalyje. Tokioje aglomeracijoje susidaro didesnis nei 2000 gyventojų ekvivalento rodiklis.

2.1.3. EKONOMINIS AGLOMERACIJOS TERITORIJOS VERTINIMAS

Nustatytos Birštono aglomeracijos teritorijos ekonominis vertinimas atliekamas buitinės nuotakynės infrastruktūros išvystymui. Buitinės nuotakynės infrastruktūros išvystymo ekonominis vertinimas atliekamas atsižvelgiant į namų ūkius besinaudojančius centralizuota buitinių nuotekų tvarkymo surinkimo sistema, nustatant būstus, kurie turi galimybę prisijungti prie tinklų, bet dar neprisijungę, numatant reikalingų naujų buitinių nuotekų surinkimo tinklų ilgį, apskaičiuojant reikalingas lėšas. Ekonominio vertinimo analizės duomenys pateikiami 2.2.3 ir 2.2.4 lentelėse.

Atliekant ekonominį vertinimą Birštono aglomeracijoje, numatomas buitinės nuotakynės vystymas skirtingais etapais. Pirmasis etapas numatomas iki 2028 m., antrasis etapas nuo 2028 m. iki 2033 m.

Analizuojant esamų prisijungusių prie buitinės nuotakynės vartotojų skaičių, nustatyta, kad išskiriamoje Birštono aglomeracijoje šiuo metu yra prisijungę apie 96 %.

Dalis būstų turi galimybę prisijungti, bet dar yra neprisijungę prie tinklų. Dalį būstų numatoma prijungti naujai įrengiant buitinės nuotakynės tinklus. Birštono aglomeracijoje planuojama naujai įrengti apie 1,5 km buitinės nuotakynės tinklų. Nauji buitinių nuotekų surinkimo tinklai planuojami vystant esamas užstatytas teritorijas pagal kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus. Naujų buitinių nuotekų tinklų įrengimas planuojamas pirmame ir antrame etape, 2023-2033 m. laikotarpyje.

Pirmajame etape, iki 2028 m., planuojama, kad prie esamų nuotekų surinkimo tinklų prisijungs apie 38 būstus, kurie jau turi tokią galimybę. Laikotarpyje nuo 2028 iki 2031 m. prognozuojama, kad papildomai bus prijungta apie 60 būstų. Šis skaičius nustatytas įvertinant esamose urbanizuotose ir naujos plėtros teritorijose suformuotų gyvenamosios paskirties žemės sklypų ir būstų skaičių. Skaičiuojant naujų tinklų įrengimo kaštus, įvertinamas reikalingų tinklų įrengimas, kai naujai įsikurs 60 būstų, o tai sudarys apie 120 gyventojų (apskaičiuojama, kai vidutinis namų ūkio dydis – 2).

Skaičiuojant buitinės nuotakynės tinklų įrengimo kainą, priimama, kad 1 km buitinės nuotakynės tinklų įrengimo darbų kaina yra 225 000 Eur. Pagal šią kainą Birštono aglomeracijoje buitinių nuotekų surinkimo tinklų plėtrai būtų reikalinga apie 337 500 Eur.

Atliekant ekonominį vertinimą, taip pat nustatytas prognozuojamas apgyvendinimo tankis. Apgyvendinimo tankis įvertinamas atsižvelgiant į esamą apgyvendinimą ir prognozuojamą (įvertinama teritorinė plėtra, naujų būstų statyba).

Birštono aglomeracijos plotas apie 220 ha (pastaba: plotai apskaičiuoti įvertinant visas teritorijas patenkančias į nustatomas aglomeracijų ribas - vandens telkinius, želdinius, infrastruktūros erdves ir kitus laisvus plotus, kurie skaičiuojant apgyvendinimo tankį atskirose kompaktiškai užstatytose teritorijos dalyse nėra vertinami).

Vandentvarkos infrastruktūros vystymas Birštono aglomeracijoje išskiriamas pagal pirmą ir antrą prioritetą, kurie nurodo infrastruktūros įrengimo etapus. I prioriteto infrastruktūra numatoma įgyvendinti iki 2028 m., II – iki 2033 m.

Iki 2028 m. Birštono savivaldybės teritorijoje numatomoje aglomeracijoje individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis nebus didesnis kaip 2 % nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio. Individualiai tvarkomos nuotekos bus tų būstų, kurie dėl gamtos sąlygų neturi galimybių tiesiogiai prisijungti prie esamų buitinių nuotekų surinkimo tinklų (išsidėstę žemesnėse reljefo teritorijose, atokiau) ir tam reikalinga įrengti brangiau kainuojančią infrastruktūrą (atskiras siurblines, papildomus tinklus). Prognozuojama, kad tokių būstų bus apie 20.

2.2.3 lentelė. Aglomeracijų teritorijų vartotojų aprūpinimo buitinių nuotekų surinkimo tinklais prognozė

Aglomeracija	Bendras būstų skaičius, sk.*	Būstų prijungta prie centralizuotų vandens tiekimo tinklų, sk.	Būstų prijungta prie centralizuotų buitinių nuotekų surinkimo tinklų, sk.		Būstai turintys galimybę prisijungti prie nuotekų surinkimo tinklų, bet neprisijungę, sk.	Būstai, kurie turi galimybę (yra tinklai) prisijungs prie nuotekų surinkimo tinklų iki 2023 m., sk.	Būstai, kurie bus prisijungę prie nuotekų surinkimo tinklų 2025 m. skaičius		Numatomas individualus nuotekų tvarkymas, būstų sk.	Planuojama būstų (naujai įkursimų) prijungti prie nuotekų surinkimo tinklų nuo 2023 m. iki 2031 m., sk.	Reikalingas nutiesti buitinių nuotekų tinklų ilgis naujai įkursimu bustų aprūpinimui iki 2031 m., km
			Vnt.	%			Vnt.	%			
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	1856	1747	1778	96%	50	38	1819	98%	28	55	1,5

* pastaba. Remiantis VĮ Registrų centro duomenimis Birštono aglomeracijoje apskaičiuota – 1953 gyvenamieji būstai. Tačiau apie 97 būstai laikomi negyvenamais ar nenaudojami gyvenamajai paskirčiai, todėl į skaičiavimus nėra įtraukiami.

2.2.4 lentelė. Aglomeracijų teritorijų aprūpinimo buitinių nuotekų surinkimo tinklais ekonominis vertinimas

Aglomeracija	Planuojama būstų (naujai įkursimų plėtros teritorijoje) prijungti prie nuotekų surinkimo tinklų nuo 2023 m. iki 2031 m., sk.	Prognozuojamas gyventojų prijungimas, sk., kai vidutinio ūkio dydžio koef. 2	Planuojamas nutiesti nuotekų tinklų ilgis naujos plėtros teritorijoje iki 2031 m., km	Vieno gyventojo prijungimo prie nuotekų tinklų kaina, Eur	Prognozuojamas gyventojų tankis naujos plėtros teritorijoje 2031 m., gyv./ha
1		*2*	*3*	*4*	*5*
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	60	120	1,5	2812,5	nuo 15 iki 25

3. VIEŠOJO GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS TERITORIJOS

Viešojo geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros teritorijas šiuo metu sudaro Birštono miestas, taip pat dalis kitų savivaldybės kaimų. Specialiajame plane prie viešojo geriamojo vandens tiekimo sistemos taip pat numatoma prijungti ir kitus Birštono savivaldybės kaimus. Šiuos kaimus sudarytų: Geležiūnų ir Bučiūnų, Nemajūnų, Šilėnų, Ivoniškių, Škėvonių, Jundėliškių kaimai.

Birštono miesto savivaldybės teritorijoje esančios kitos užstatytos, bet neplėstinos gyvenamosios teritorijos yra priskiriamos prie grupinio aprūpinimo viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijų. Geriamojo vandens išgavimas sprendžiamas individualiai kiekvienai gyvenamajai vietovei.

Inžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai ir etapai

Birštono savivaldybės gyvenamosios vietovės, kurios nėra gausiai gyvenamos gyventojų, nepriskirtos Birštono aglomeracijai. Dauguma mažesnio gyventojų skaičiaus gyvenamosios vietovės yra žemo apgyvendinimo intensyvumo ir nesiekia 15 gyv. / ha. Tačiau įvertinant anksčiau parengto specialiojo plano sprendinius, o taip pat atsiradus finansinėms galimybėms, gali būti išskirtos didesnės gyvenamosios vietovės, kuriose galėtų būti plėtojamos viešojo vandentiekio ir centralizuotų buitinių nuotekų tinklų sistemos. Atskirais atvejais, kai kuriose gyvenvietėse, turinčiose mažesnį gyventojų skaičių, siūloma įvertinti individualių vandentvarkos infrastruktūros sistemų įrengimą.

Specialiojo plano keitime yra įvertinami anksčiau parengto specialiojo plano sprendiniai, kuriuose nustatyti gyvenamųjų vietovių vandentvarkos infrastruktūros plėtojimo būdai. Remiantis anksčiau parengtu specialiuoju planu, Birštono savivaldybės teritorijoje išskirtos zonos, kuriose nustatytas centralizuotas viešasis vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas ir decentralizuotas viešasis vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas.

3.1. VIEŠO VANDENS TIEKIMO TERITORIJOS

1. Remiantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Birštono savivaldybė, siekia, kad pagal specialųjį planą visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.
2. Remiantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu (Žin., 2006, Nr. 82-3260), į savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija, atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų:

    - geriamuoju vandeniu apsirūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą toje gyvenamojoje vietovėje;
    - yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
    - teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos.

3. Biršto no savivaldybėje yra 10 gyvenamųjų vietovių, kuriose gyvena daugiau nei 50 gyventojų iš jų yra 1, kurioje gyvena daugiau nei 3000 gyventojų – Biršto no miestas (3262 gyv. 2022 m. sausio 1 d.).

4. Centralizuoti vandens tiekimo tinklai yra 5-ose, o nuotekų tvarkymo 3-ose gyvenamosiose vietovėse.

5. Numatomos viešo vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo teritorijos suskirstomos į dvi grupes:

    - teritorijos kuriose numatomas centralizuotų vandentvarkos tinklų vystymas,
    - teritorijos kuriose numatomas decentralizuotas geriamo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas.

6. Centralizuoti vandentvarkos tinklai numatomi gyvenamosiose vietovėse kur yra pakankamas gyventojų tankumas, kad tokių tinklų įrengimas būtu ekonomiškai pagrįstas bei teritorijose, kuriose pagal Biršto no savivaldybės teritorijos bendrąjį planą numatoma gyvenamųjų vietovių plėtra. Tokiose vietovėse numatomos geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos aptarnaujančios vieną gyvenamąją vietovę ar jų grupę. Pagrindinis centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą ribojantis faktorius yra investicijų poreikis bei jų atsiperkamumas. Biršto no savivaldybėje atrinktos 15 gyvenamųjų vietovių, kuriose numatoma vystyti centralizuotus vandentvarkos tinklus. Teritorijose, kuriose numatytas centralizuotas vandentvarkos tinklų vystymas, gali būtų taikomos išimtys teritorijoms, kuriose yra įrengta individuali buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra aptarnaujama viešojo nuotekų tvarkytojo.

7. Decentralizuotas viešo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas numatomas mažuosiuose Biršto no savivaldybės kaimuose ar gyvenamosiose vietovėse kur gyventojų tankumas nėra pakankamas centralizuotų tinklų įrengimui. Šiose teritorijose viešo vandens tiekimo paslaugos bus teikiamos naudojant vietines arba mobilias vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo priemones. Viešas vandens tiekėjas gavęs prašymą iš potencialių vartotojų, esančių decentralizuotoje viešo vandens tiekimo teritorijoje, teikti atitinkamas paslaugas įvertins esamų individualių vandentvarkos įrenginių būklę ir priims sprendimą dėl paslaugų teikimo būdo. Galimas vartotojui priklausančios infrastruktūros panaudojimas, vietinių vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo įrenginių įrengimas, mobilių priemonių naudojimas arba kombinuotas būdas. Teritorijos patenkančios į viešo vandens tiekimo teritorijas su decentralizuotu vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu pažymėtos grafinėje dalyje.

3.2. VANDENS TIEKIMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

1. Įvertinant galimybes įrengti naujas arba plėsti senąsias vandens tiekimo sistemas yra atsižvelgiama į gyventojų tankį, planuojamą urbanistinę plėtrą, esamų vandentiekio įrenginių būklę, bei jų esamą pajėgumą
2. Birštono savivaldybėje numatoma vystyti 4 vandentiekio sistemas aptarnaujančias 2 ir daugiau gyvenamųjų vietovių:
   - Birštono miestas – Ivoniškių k. – Škėvonių k – Širvinių k.;
   - Bučiunių k – Gelažūnų k
   - Nemajūnų k. – Nečiūnų k. –- Šilėnų k. – Tauliukų k.
   - Babronių k. – Gojaus k. – Budų k.

   Vandentiekio sistemas numatoma sužiedinti.
3. Numatomos atskiros vandentiekio sistemos 3-iose pavienėse gyvenamosiose vietovėse. Kiekvienoje gyvenamojoje vietovėje planuojama bendra vandentiekio sistema, čia įvertinamas naujų vandentiekio tinklų poreikis, taip pat įvertinami tinklai, kuriems būtina renovacija (vandens gerinimo įrenginių poreikis įvertinamas sąlyginai. Tik įrengus gręžinį ir ištyrus išgaunamo vandens cheminę sudėtį galima nustatyti vandens gerinimo įrenginių būtinybę). Vandens tiekimo sistemų vystymo sprendiniai atskiroms gyvenamosioms vietovėms yra pateikti 2.1 lentelėje.

3.2.1. lentelė Atskirų gyvenamųjų vietovių vandens tiekimo sistemų plėtra.

Gyvenamoji vietovė	Vandentiekio tinklo plėtra (km)	Vandentiekio tinklo renovacija (km)	Vandenvietės įrengimas ar rekonstrukcija (vnt)	Vandens gerinimo įrenginiai (vnt)	Vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginių pajėgumas (m^3/p)	Pastabos
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	1,50	8,0	1 bokšto rekonstrukcija	1 (rekonstruojamas)	-	Teritorijos dalyje esami vandentiekio tinklai sudaro apie 35 km
Birštono m. Ivoniškių k. Škėvonių k. Širvinių k	17,00	6,0	0	1 (rekonstruojamas), 1 (numatomas)	1300	Teritorijos dalyje esami vandentiekio tinklai sudaro apie 47 km
Bučiūnų k. Geležūnų k.	1,50	2,0	0	1 (rekonstruojamas)	30	Teritorijos dalyje esami vandentiekio tinklai sudaro apie 4 km
Nemajūnų k. Nečiūnų k. Šilėnų k. Tauliukų k.	6,00	0	1 (rekonstruojama)	1 (numatomas)	20	Teritorijos dalyje esami vandentiekio tinklai sudaro apie 2 km
Babronių k. Gojaus k. Budų k.	2,00	0	0	0	-	Teritorijos dalyje esami vandentiekio tinklai sudaro apie 1 km
Jundeliškių k.	1,00	0	1 (numatoma)	1 (numatoma)	5	-
Žemaitkiemiok.	1,50	0	1 (numatoma)	1 (numatoma)	10	-
Matiešonių k.	1,00	0	1 (numatoma)	1 (numatoma)	5	-
Viso:	*30,00*	*16,0*	*4*	*7*	-	-

4. Numatomi šie vandentiekio infrastruktūros vystymo darbai:

- esamų vandentiekių tinklų rekonstrukcija 16,0 km,
- naujų vandentiekio tinklų plėtra 30,0 km,
- visi plečiami vandentiekiai bus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė struktūra, parinkti reikiami vamzdynų diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Sutvarkyti šiuo metu naudojamus ir planuojamus naudoti gręžinius ir jų SAZ, pakeisti vandens išgavimo, apskaitos, padavimo į tinklus ir valdymo įrangą. Įrengti naujus, reikalavimus atitinkančius gręžinius ir vandenvietes,
- sutvarkyti esamų vandens tiekimo tinklų šulinius, armatūrą, įvaduose abonentams įrengti skaitiklius.

5. Numatoma, kad visos Birštono savivaldybės vandenvietės bus įrengtos pagal higienos normos HN 44:2003 „Vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ arba jį pakeisiančio norminio akto reikalavimus. Tuo tikslu bus įregistruotos vandenviečių apsauginės sanitarinės zonos, o jose ribojama ūkinė veikla.
6. Numatoma vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę.
7. Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą, nustatyti požeminių vandenų resursus, nustatyti išgaunamo vandens cheminę sudėtį kiekvienoje vandenvietėje. Įvertinti vandens gerinimo įrenginių poreikį ir jei tokie būtini juos įrengti.
8. Numatoma vykdyti naudojamų šulinių vandens kokybės kontrolę, išaiškinti zonas su užterštu gruntiniu vandeniu. Tose zonose įrengti vandens tiekimo sistemas iš gilesnių horizontų.
9. Numatomas decentralizuotas viešas vandens tiekimas: Dimšiškių, Jundeliškių, Kamilavos, Matiešonių, Naudžiūnų, Nečiūnų, Siponių, Šaltinėnų, Škėvonių, Vaitiškių, Žemaitkiemio, Tauliukų, Ivoniškių gyvenamosiose vietovėse arba jų dalyse. Vandentiekio plėtrą Birštono savivaldybėje numatoma skirstyti į du etapus:

9.1. Pirmajame etape panaudojant minimalius ekonominius resursus viešas vandens tiekimas turi būti vystomas stambiausiose gyvenvietėse jau turinčiose vandentiekio arba nuotekų tinklus. Šis etapas turi būti vykdomas 2023-2028 m. laikotarpiu. Šiame laikotarpyje numatytų vandentiekio infrastruktūros darbų įgyvendinimui reikėtų apie 8,68 mln. Eur.

3.2.2 lentelė Centralizuoto vandentiekio sistemos infrastruktūros plėtra 2023-2028 m. ir finansinių resursų poreikis

Gyvenamoji vietovė	Vandentiekio tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Vandentiekio tinklo renovacija (tūkst. Eur)	Vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai (tūkst. Eur)
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	270	1440	350
Birštono m.	3060	1080	1500
Ivoniškių k.			
Škėvonių k.			
Širvinių k			
Bučiūnų k.	270	360	350
Geležūnų k.			

Viso:	*3600*	*2880*	*2200*

9.2. Antruoju etapu 2023-2028 m numatomas esamų vandentiekio sistemų vystymas mažosiose gyvenamosiose vietovėse, bei naujų vandentiekių įrengimas. Centralizuoto vandentiekio plėtrai 2028-2033 m. būtų reikalinga apie 5,17 mln. Eur.

3.3.3 lentelė Centralizuoto vandentiekio sistemos infrastruktūros plėtra 2028-2033 m. ir finansinių resursų poreikis

Gyvenamoji vietovė	Vandentiekio tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Vandentiekio tinklo renovacija (tūkst. Eur)	Vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai (tūkst. Eur)
Nemajūnų k.	1080	0	850
Nečiūnų k.			
Šilėnų k.			
Tauliukų k.			
Babronių k.	360	0	0
Gojaus k.			
Budų k.			
Jundeliškių k.	180	0	700
Žemaitkiemio k.	270	0	850
Matiešonių k.	180	0	700
Viso:	*2070*	*0*	*3100*

Centralizuotų vandentiekio tinklų įrengimui ir vystymui planuojamu laikotarpiu (iki 2033 m.) būtų reikalinga apie 13,85 mln. Eur.

3.3. NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

1. Įvertinant galimybes įrengti naujas arba plėsti esamas nuotekų tvarkymo sistemas yra atsižvelgiama į gyventojų tankį, planuojamą urbanistinę plėtrą, esamų nuotekų tvarkymo įrenginių būklę, bei jų esamą pajėgumą. Birštono savivaldybės teritorijoje numatoma vystyti 1 didelę buitinių nuotekų tvarkymo sistemą, aptarnaujančią keletą savivaldybės gyvenamųjų vietovių:
    - Birštono miestas - Birštono vienkiemis – Budų k - Ivoniškių k. - Škėvonių k – Kernuvių k - Širvinių k. - Nemajūnų k. – Bučiūnų k. – Taulikų k. - Bučiunių k - Gelažiūnų k.
2. Numatomos atskiros nuotekų tvarkymo sistemos 3-iose pavienėse gyvenamosiose vietovėse. Kiekvienoje gyvenamojoje vietovėje, ar jų grupėje su planuojama bendra nuotekų tvarkymo sistema yra numatomi nauji nuotekų valymo įrenginiai ar esamų rekonstravimo poreikis, naujų nuotekų surinkimo tinklų poreikis, įvertinamas tinklų kiekis kuriems būtina renovacija. Nuotekų tvarkymo sistemų vystymo sprendiniai atskiroms gyvenamosioms vietovėms yra pateikti 3.3.1 lentelėje.

3.3.1 lentelė. Atskirų gyvenamųjų vietovių centralizuoto nuotekų tvarkymo sistemų plėtra

Gyvenamoji vietovė	Nuotekų siurblinių įrengimas (vnt.)	Savitakinio nuotekų tinklo plėtra (km)	Savitakinio nuotekų tinklo renovacija (km)	Slėginio nuotekų tinklo plėtra (km)	Slėginio nuotekų tinklo renovacija (km)	Nuotekų valyklos įrengimas (vnt.)	Nuotekų valyklos pajėgumas (m3/p)
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	1	1,00	0	0,5	0	0	-
Birštono m.	5	13,00	3	5,0	4	0	-
Ivoniškių k.							
Škėvonių k.							
Širvinių k							
Bučiūnų k.	1	3,00	0	5,0	0	0	-
Geležūnų k.							
Nemajūnų k.	1	4,00	0	1,0	0	0	-
Nečiūnų k.							
Šilėnų k.							
Tauliukų k.							
Babronių k.	2	2,00	0	2,5	0	0	10
Gojaus k.							
Budų k.							
Jundeliškių k.	0	1,00	0	0,0	0	1	
Žemaitkiemio k.	0	1,50	0	0,0	0	1	10
Matiešonių k.	0	1,00	0	0,0	0	1	5
Viso:	*9*	*25,50*	*3*	*13,5*	*4*	*3*	-

Birštono savivaldybės teritorijoje vystant centralizuotus nuotekų tvarkymo tinklus numatomi šie darbai:

- 3 naujų nuotekų valymo įrenginių statyba;
- Esamo nuotekų surinkimo tinklo rekonstrukcija 4,0 km;
- Naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra 39,0 km;
- 9 naujų siurblinių įrengimas.

3. Atsižvelgiant į tai, kad mažose gyvenamosiose vietovėse nuotekų srauto netolygumas yra didelis bei siekiant užtikrinti galimybę visoje Birštono savivaldybėje priiminėti nuotekas iš sukaupimo rezervuarų (vežant nedideliais atstumais), visose gyvenamosiose vietovėse (išskyrus atvejus kai gyvenamosios vietovės yra netoli viena nuo kitos) rekomenduojama prieš nuotekų valymo įrenginius įrengti srauto išlyginimo rezervuarus, kurie būtų pakankamo tūrio ir įrengti taip, kad ne tik išlygintų gyvenamosios vietovės nuotekų srautą, bet ir netrikdant nuotekų valymo proceso leistų priiminėti nuotekas iš sukaupimo rezervuarų. Prie tokių rezervuarų turėtų būti įrengta nuotekų priėmimo iš asenizacinių mašinų įranga, su priimamų nuotekų apskaita. Rezervuarų darbinis tūris turėtų būti ne didesnis kaip valymo įrenginių didžiausias projektinis paros našumas.
4. Birštono savivaldybės yra būdingas mažas gyventojų tankumas, nėra daug didelių kompaktiškai užstatytų teritorijų gyvenviečių, kuriose yra lengva užtikrinti centralizuotą nuotekų šalinimą. Todėl dalyje gyvenamųjų vietovių yra numatomas decentralizuotas nuotekų tvarkymas. Šiose teritorijose galimi du nuotekų šalinimo būdai: galima statyti vietinius nuotekų šalimo įrenginius arba surinktos buitinės nuotekos kaupiamos rezervuaruose ir išvežamos specialiomis mašinomis į artimiausią nuotekų valyklą, ten apvalomos iki reikalaujamų normų ir išleidžiamos į atvirus vandens telkinius.

5. Decentralizuotas nuotekų šalinimas numatomas: Dimšiškių, Jundeliškių, Kamilavos, Matiešonių, Naudžiūnų, Nečiūnų, Siponių, Šaltinėnų, Škėvonių, Vaitiškių, Žemaitkiemio, Tauliukų, Ivoniškių gyvenamosiose vietovėse arba jų dalyse.
6. Nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Birštono savivaldybės numatoma skirstyti į du etapus.
7. Pirmajame etape panaudojant minimalius ekonominius resursus, nuotekų tvarkymo infrastruktūra turi būti vystomas stambiausiose gyvenvietėse jau turinčiose vandentiekio arba nuotekų tinklus. Šis etapas apima 2023-2028 m. laikotarpį. Jo metu numatomiems darbams būtų reikalinga apie 9,8 mln. Eur.

3.3.2 lentelė. Centralizuoto nuotekų tvarkymo tinklo plėtra 2023-2028 m. ir finansinių resursų poreikis

Gyvenamoji vietovė	Nuotekų siurblinių įrengimas (tūkst. Eur)	Savitakinio nuotekų tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Savitakinio nuotekų tinklo renovacija (tūkst. Eur)	Slėginio nuotekų tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Slėginio nuotekų tinklo renovacija (tūkst. Eur)	Nuotekų valyklos įrengimas (tūkst. Eur)
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	172,5	255,0	0	127,5	0	0
Birštono m.	862,5	3315,0	675	1275	225	0
Ivoniškių k.						
Škėvonių k.						
Širvinių k						
Bučiūnų k.	172,5	765,0	0	1275	0	0
Geležūnų k.						
Viso:	*1207,5*	*4335,0*	*675,0*	*2677,5*	*900,0*	*0,0*

8. Antruoju etapu 2028-2033 m numatomas centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemų įrengimas mažosiose gyvenamosiose vietovėse. Nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimui 2028-2033 m. būtų reikalinga apie 4 mln. Eur.

3.3.3 lentelė. Centralizuoto nuotekų tvarkymo tinklo plėtra 2028-2033 m. ir finansinių resursų poreikis

Gyvenamoji vietovė	Nuotekų siurblinių įrengimas (tūkst. Eur)	Savitakinio nuotekų tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Savitakinio nuotekų tinklo renovacija (tūkst. Eur)	Slėginio nuotekų tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Slėginio nuotekų tinklo renovacija (tūkst. Eur)	Nuotekų valyklos įrengimas (tūkst. Eur)
Nemajūnų k.	172,5	1020,0	0	255	0	0
Nečiūnų k.						
Šilėnų k.						
Tauliukų k.						
Babronių k.	345	510,0	0	637,5	0	70
Gojaus k.						
Budų k.						
Jundeliškių k.	0	255,0	0	0	0	0
Žemaitkiemio k.	0	382,5	0	0	0	70
Matiešonių k.	0	255,0	0	0	0	35
Viso:	*517,5*	*2422,5*	*0,0*	*892,5*	*0,0*	*175,0*

Centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemų įrengimui ir vystymui bendrai visu planuojamu laikotarpiu būtų reikalinga apie 13,13 mln. Eur.

Kiekvienai iš šių vietovių nustatytos aplinkosauginiu ir ekonominiu požiūriu priimtiniausios centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo renovacijos ir plėtros priemonės, kurias įgyvendinus būtų pasiekti LR teisės aktuose nurodyti viešo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio būklės gerinimo (plėtros) tikslai. Centralizuotų vandentiekio bei nuotekų tinklų plėtros išlaidos gali siekti apie 26,99 mln. Eur.

3.4. PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

1. Paviršinių nuotekų tinklų infrastruktūra įrengta Birštono mieste.
2. Birštono mieste numatoma pakloti 3,5 km naujų paviršinių nuotekų tinklų, įrengiant 2 naujas paviršinių nuotekų valyklas. Paviršinių nuotekų tinklus numatoma pakloti šiose gatvėse: Karalienės Barboros al. kvartalo aplinkoje, Kimbirų, Jazminų gatvių kvartalo aplinkoje.
3. Birštono mieste numatoma rekonstruoti apie 10 km paviršinių nuotekų tinklų.
4. Lėšų poreikis paviršinių nuotekų tinklų infrastruktūros plėtrai sudarytų apie 2,25 mln. Eur.

3.4.1 lentelė. Paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtros poreikis

Gyvenamoji vietovė	Paviršinių nuotekų valymo įrenginiai (vnt.)	Paviršinių nuotekų tinklo plėtra (km)	Paviršinių nuotekų tinklo renovacija (km)
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	2	3,5	10

3.4.2 lentelė. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai reikalingi finansiniai resursai

Gyvenamoji vietovė	Paviršinių nuotekų valymo įrenginiai (tūkst. Eur)	Paviršinių nuotekų tinklo plėtra (tūkst. Eur)	Paviršinių nuotekų tinklo renovacija (tūkst. Eur)
BIRŠTONO AGLOMERACIJA	150,0	787,5	2250,0

PV Evaldas Ramanauskas

GRAFINĖ DALIS

1. Sprendinių konkretizavimas.
   Vandentvarkos infrastruktūros išvystymas Birštono savivaldybėje, M 1:50 000

2. Sprendinių konkretizavimas.
   Birštono aglomeracija, M 1:10 000